

KUSTORDLISTAN.SE – EN ENG-SWE-ENG KUSTORDLISTA FÖR INGENJÖRER OCH PLANERARE

Kustordlistan.se – An Eng-Swe-Eng Coastal Dictionary
for engineers and planners

av HANS HANSON, CAROLINE FREDRIKSSON och MAGNUS LARSON
Avd. för Teknisk Vattenresurslära, Lunds Tekniska Högskola, Box 118, 221 00 Lund
e-post: Hans.Hanson@tvrl.lth.se

Abstract

According to the authors' many years of experience in coastal projects around Sweden, there is a great need for an improved Swedish terminology for engineering issues and planning of coastal areas. This article presents, thus, an English-Swedish dictionary, including explanatory comments, with an ambition to clarifying a wide range of words and expressions. This dictionary is also available online at *kustordlistan.se* in a living version that will be updated as such a need arises. On *kustordlistan.se* there is also a Swedish-English version of the dictionary. Both the English-Swedish and Swedish-English dictionaries are aimed at Swedish-speaking readers as the explanations are given in Swedish irrespective of whether the table refer to the translation from Swedish to English or vice versa. The Swedish-English dictionary can, thus, both be used to find the corresponding English words of a known Swedish coastal term and to understand the meaning of an unknown Swedish coastal term.

Key words – Dictionary, coastal, engineering, planning, terminology, translation, kustordlistan.se

Sammanfattning

Enligt författarnas mångåriga erfarenhet från kustprojekt runt om i Sverige föreligger ett stort behov av en förbättrad terminologi på svenska vad gäller ingenjörsmässiga frågeställningar och planering av kustområden. Föreliggande artikel presenterar således en engelsk-svensk ordlista, inklusive förklarande kommentarer, med syfte att klargöra en lång rad ord och uttryck. Denna finns också att tillgå på nätet på *kustordlistan.se* i en mera 'levande' version som kommer att uppdateras efterhand som behov uppstår. På *kustordlistan.se* finns också en svensk-engelsk version av ordlistan. Såväl den engelsk-svenska som den svensk-engelska ordlistan riktar sig till en svensktalande läsare i det att förklaringarna ges på svenska oavsett om tabellen avser översättning från svenska till engelska eller tvärt om. Den svensk-engelska ordlistan kan således både användas i syfte att hitta motsvarande engelska ord för en känd svensk kustterm och för att förstå innebörden av en svensk kustterm.

Inledning

Vi lever i en tid med alltmer internationella kontakter och regelverk. Detta gäller för aktiva inom kustområdet liksom för samhället i övrigt. Man behöver därför ofta ta till sig rapporter och annan information som skrivs på engelska och kanske ibland också skriva något på detta språk. Ett problem bland andra i sammanhanget är då

dels att många inte har ett särskilt stort ordförråd vad gäller kustrelaterade termer, dels att det faktiskt i många fall saknas lämpliga svenska ord och uttryck. Det senare medför då också att det, även i situationer som inte involverar engelska, uppstår problem med att hitta relevanta termer och uttryck.

Inom universitetsvärlden skrivs det mesta idag på engelska. Samtidigt har författarna till denna artikel ett

omfattande utbyte med myndigheter, kommuner, konsulter, entreprenörer och andra 'kustaktörer'. I denna verksamhet stöter vi ofta på problem med kusttermer, både vad gäller att hitta rätt svenska ord och uttryck men också svårigheter att kunna ta till sig text om kustprocesser skriven på engelska. Denna artikel är sålunda skriven med en ambition att förbättra dessa båda förhållanden.

I föreliggande artikel presenteras ett första utkast till en lista med kusttermer, som vissa fall är relevanta för ett flertal olika kustdiscipliner, men som i många andra fall får ses som specifika för framför allt ingenjörer men också i viss mån planerare.

Ordlistornas uppbyggnad

Nedan presenteras den engelsk-svenska kustordlistan. Denna plus den svensk-engelska versionen återfinns på nätet på kustordlistan.se. Den innehåller tre kolumner enligt: Uppslagsord (i bokstavsordning), översatt ord, kommentar. Oftast översätts ett ord med enbart ett ord, men ibland med flera, i de fall när det finns flera ord på det andra språket som betyder ungefär samma sak.

För vissa generella ord preciseras betydelsen genom att koppla ihop ordet med ett annat för att då tillsam-

mans bilda en kustterm. Ordet *Amplitud* skrivs då på engelska *Amplitude* (*Wave -*), som indikerar att ordet i detta sammanhang används i sammansättningen *Wave Amplitude*. På svenska skrivs på motsvarande sätt *Amplitud* (*Våg-*), som i sin tur indikerar att det engelska ordet *Amplitude* motsvaras av det svenska ordet *Amplitud* och att det används i sammanhanget *Vågamplitud*.

Både den engelsk-svenska och den svensk-engelska ordlistan riktar sig till en svensktalande läsare i det att förklaringarna i kolumn tre ges på svenska oavsett om tabellen avser översättning från svenska till engelska eller tvärt om. Den svensk-engelska ordlistan kan således både användas i syfte att hitta motsvarande engelska ord för en känd svensk kustterm och för att förstå innebörden av en okänd svensk kustterm.

Problemet med ordlistor i allmänhet och med nya ordlistor i synnerhet är att de ständigt behövs uppdateras med ord och översättningar som måste läggas till eller ändras. Därför kommer de två ordlistorna som ligger på nätet uppträda i en mera 'levande' form som då kan förändras vid behov. Dessa kan fortsättningsvis nås på adressen kustordlistan.se.

Förslag till förändringar och tillägg till ordlistan görs enklast genom att kontakta kustordlistans administratör som nås via en e-postlänk på hemsidan.

Ordlista Engelsk-Svensk

Nedan presenteras den engelsk-svenska delen av ordlistan. Av utrymmesskäl presenteras inte den svensk-engelska versionen. Den finns att ladda ner på kustordlistan.se.

Tabell 1. Engelsk-svensk kustordlista med kommentarer. Stavningen baseras på brittisk engelska. I de fall det förekommer en avvikande amerikansk stavning anges denna inom hakparenteser [...].

Engelska	Svenska	Kommentar
Accretion	Deposition, tillväxt, ackumulation	
Aeolian	Vind-relaterad	Skrivs även <i>Eolian</i> .
Alongshore	Längs kusten	
Amplitude (wave -)	Amplitud (våg-)	Vertikala avståndet från lugnvattenytan till vågtopp eller vågdal.
Antinode	Svängningsbuk	Om stående vågor. Jmfr. <i>Standing wave</i> .
Armour unit [Armor -]	Skyddselement	Sten- eller betongblock i det yttersta skiktet på marina konstruktioner.
Armouring [Armoring]	Harnesk(bildning)	Skyddande skikt på sedimentyta där finare material transporterats bort och grövre material ligger kvar.
Artificial nourishment	Strandfodring	Konstgjord utläggning av sand på en strand, inkl. upp- tagning och transport. Jmfr. <i>Beach fill</i> resp. <i>Beach nourishment</i> .

Engelska	Svenska	Kommentar
Attenuation	Dämpning	
Backrush	Återspolning	Återflöde av vatten som sköljs upp på stranden när vågor bryter. Jmfr. <i>Backwash</i> .
Backshore	Övre strandzon	Strandplan och dyner.
Backshore nourishment	Strandfodring av övre strandzonen	Jmfr. <i>Backshore</i> .
Backwash	Återspolning	Återflöde av vatten som sköljs upp på stranden när vågor bryter. Jmfr. <i>Backrush</i> .
Bank	(Sand)bank	
Bar	Revel (sand-)	
Barrier (island)	Barriärö (av sand)	
Base (wave ~)	Vågbas	Vattendjup motsvarande 1/2 våglängd. Anger hur långt ner de våginducerade vattenrörelserna når.
Bathymetry	Batymetri	Bottentopografi.
Beach	Strand	
Beach face	Kustlinjeslänt	Våta delen av stranden närmast vattnet. Även <i>Foreshore</i> .
Beach fill	Sandutfyllnad	Avser endast själva sandmängden, inte processen att lägga ut etc. Jmfr. <i>Artificial nourishment</i> resp. <i>Beach nourishment</i> .
Beach nourishment(1)	Strandfodring	Generell term för konstgjord utläggning av sand på en strand. I begreppet strandfodring ingår alla de åtgärder som behövs för att utvinna och fylla material inklusive undersökning, kontroll och tillståndsprövning. Jmfr. <i>Artificial nourishment</i> resp. <i>Beach fill</i> .
Beach nourishment(2)	Strandfodring	Specifikt, där sanden läggs upp på stranden och nära vattenlinjen. Jmfr. <i>Beach Nourishment(1)</i> , <i>Backshore nourishment</i> resp. <i>Shoreface nourishment</i> .
Beach width	Strandbredd	
Beach ridge	Strandvall	
Bedform	Rytmska bottenformer	
Bed load transport	Bottentransport	
Bench mark	Referenspunkt	
Berm (beach~)	Strandplan	
Berm crest	Bankettkrön	Brytpunkten mellan strandplanet och kustlinjeslänten.
Berm nourishment	Fodring av strandplanet	Specifikt, där sanden läggs på stranden och upp emot dynerna. Jmfr. <i>Backshore nourishment</i> .
Blowout	Urblåsningsränna	Lokal skada på klitter/dyner p.g.a. vind.
Bluff	Branta klitter	Innehåller i regel annat material än sand.
Boundary	Gräns, rand	
Bore (tidal ~)	Flodvåg (tidvatten~)	Våg med vertikal eller nästan vertikal front.
Breaker	Brytande våg	
Breaker depth	Vattendjup där vågen bryter	

Engelska	Svenska	Kommentar
Breaker depth index	Bränningsindex	Förhållandet mellan våghöjd och vattendjup vid vågbrott.
Breaker zone	Bränningszon	Område närmast kusten där vågor bryter.
Break point bar	Bränningsrevel	Revel formad av brytande vågor.
Breakwater	Vågbrytare	
Bulkhead	Stödmur	
Buoy	Boj	
Buoyant	Flytande	I vattenkolumnen.
Bypassing	Förbiledning	Förflyttning av sand från uppström till nedströms sida av konstruktioner.
Cape	Udde	
Caustic	Skärningspunkt	Där vågortogonaler skär varandra. Jmfr. <i>Orthogonals</i> .
Celerity	Hastighet	Om vågor.
Chop	Små, korta vindvågor	
Clapotis	Stående våg, sammanlagrad våg	
Cliff	Klippvägg	
Coastal plain	Kustslätt	
Coastal current	Kustström	
Cobble	Kullersten	
Collapsing breaker	Kollapsande (brytande) våg	Vågen bryter precis innan den når stranden.
Convergence (waves)	Konvergens	Där refrakterade vågortogonaler närmar sig varandra.
Core (sample)	Cylindriskt sedimentprov	
Current	Ström	
Cusps (beach -)	Våguddar	Rytmska vågformer av sand längs strandlinjen.
Cuspate bar	Skärformig revel	Månskär-formade revlar utmed kusten vars ändar står i kontakt med stranden.
Cuspate spit	Lärevel	Byggs ut ifrån stranden i lä av en konstruktion eller naturligt skydd. Jmfr. <i>Salient</i> .
Crenulate (beach)	Vågformig strandlinje	Regelbundet vågformig strandform med mjukare rundning än <i>Våguddar</i> , jmfr. <i>Cusps (beach -)</i> .
Crescentic bar	Vågformad revel	Liknar <i>Cuspate bar</i> , men vågformen når inte in till stranden.
Crest (wave -)	Vågkam, vågkrön	
Cyclone (tropical -)	Orkan	Tropisk storm med vindstyrkor över cirka 34 m/s. Benämns hurricane på norra halvklotet, (tropical) cyclone på södra halvklotet och typhoon i borte asien.
Decay (wave -)	Avklingning (av vågor)	Vågor som inte längre påverkas av den vind som skapat dem.
Deep water	Djupt vatten	Vattendjup större än halva våglängden. Här påverkas vågen inte av botten. Jmfr. <i>Wave base</i> .
Deflation	Deflation	Borttransport av lösa, fina partiklar av vinden.

Engelska	Svenska	Kommentar
Depth contour	Djupkurva	
Detached breakwater	Friliggande vågbrytare	Vågbrytare byggd nära parallellt med och ett stycke ut ifrån en strand i syfte att motverka erosion. Jmfr. <i>Offshore break water</i> .
Dike	Skyddsvall	Skydd mot översvämning p.g.a. högt vattenstånd och/eller vågor.
Diffraction	Diffraktion	Transport av energi längs vågkammen vilket medför att vågen utbreder sig in i ett läområde bakom ett skydd.
Diffusion	Diffusion	Molekylär eller turbulent spridning till följd av koncentrationsskillnader.
Dilution	Utspädning	
Displacement	Förskjutning	
Dissipate	Dissipera	Förbruka, förlora.
Distortion	Distorsion	Vridning, förvrängning.
Diurnal (tide)	Tidvatten	Med perioden c:a ett dygn, dvs. Ett högvatten och ett lågvatten per dygn.
Divergence (waves)	Divergens	Refrakterade vågortogonaler fjärrar sig från varandra.
Downdrift	Nedströms	Om sanddrift, sandtransport.
Downstream	Nedströms	Om vatten.
Drag	Släpkraft	Kraft till följd av skjuvspänningar längs en yta. Jmf. <i>Shear stress</i> .
Dredge	Muddra	
Drift	Transport	Av sediment.
Dune	(Sand)dyn, klitter	
Ebb tide	Ebb	Lågvatten vid tidvatten.
Eddy	Virvel	
Edge wave	Randvåg	Resonansfenomen med stående vågor tvärs och längs strandlinjen.
Entrainment	Inblandning, inträngning	
Eolian	Vindrelaterad	Skrivs även <i>Aeolian</i>
Equilibrium profile	Jämviktsprofil	
Erosion	Erosion	Reduktion av tillgänglig materialmängd inom ett visst område.
Escarpment	Erosionshak	Brant steg eller rasbrant i strandprofilen. Jmfr. <i>Scarp</i> .
Estuary	Estuarie	Del av flodmynning där salt och sött vatten blandas.
Excavation	Urgröpning, urgrävning, upptagning	
Fall velocity	Sedimentationshastighet	
Feeder beach	Depåstrand, matarstrand	En utfylld strand som förser nedströms liggande kust med sand genom naturlig transport.
Feeder current	Matarström	Kustparallell ström som förser returströmmen med vatten.

Engelska	Svenska	Kommentar
Fetch	Stryklängd	Sträcka över vatten där vinden bygger upp vågor.
Flood tide	Flod	Högvatten vid tidvatten.
Flow pattern	Strömningsmönster	
Flux	Flöde	
Force	Kraft	
Foredune	Frontdyn	Dyn i första dynraden närmast havet.
Foredune ridge	Främre dynrad	En grupp av sanddynor närmast havet.
Foreshore	Kustlinjeslänt	Våta delen av stranden närmast vattnet. Även <i>Beach face</i> .
Forerunner	Förlöpare	Långperiodisk våg som föregår dyningsvågor i framkanten av en storm.
Freeboard	Fribord	Överskjutande krönhöjd, en konstruktions krönhöjd över högvattennivån.
Fully arisen sea	Fullt utvecklad sjö	
Granular	Kornformig	
Gravity wave	Gravitationsvåg	
Gravel	Grus	
Groyne [Groin]	Hövd	Pirliknande konstruktion byggd i syfte att stabilisera ett kust-avsnitt mot erosion. Jmfr. <i>Jetty</i> resp. <i>Pier</i> .
Group (wave -)	Våggrupp	En serie vågor som rör sig framåt tillsammans men med lite olika höjd, längd och riktning. Gruppens kollektiva hastighet kallas grupp-hastighet. Jmfr. <i>Group velocity</i> .
Group velocity	Grupphastighet	Om vågor, våggruppens hastighet som kan vara annan än den individuella vågens hastighet. Den hastighet med vilken vågenergin transporteras. Jmfr. <i>Wave group</i> .
Gulf	Golf	Bukt där öppningsbredden är större än buktens längd.
Headland	Udde	
Height (wave -)	Våghöjd	Vertikala avståndet mellan vågtopp och vågdal.
High tide	Högvatten	Högsta vattenstånd till följd av tidvatten.
High water	Högvatten	
Hindcast (wave -)	Vågberäkningar	Beräkning av vågklimat baserat på vindmätningar.
Hinterland	Bakland	Markområde bakom strand och klitter.
Hurricane	Orkan	Tropisk storm med vindstyrkor över cirka 34 m/s. Benämns Hurricane på norra halvklotet, (Tropical) Cyclone på södra halvklotet och Typhoon i borte Asien.
Immersed	Nedsänkt	
Impermeable	Ogenomtränglig	
Impervious	Ogenomsläpplig	
Incidence	Infall, inkommande	
Inclined	Lutande	
Indented coast	Inbuktande kust	

Engelska	Svenska	Kommentar
Inertia	Tröghet	
Infilling	Igensandning	
Inlet (tidal ~)	Inlopp (tidvatten~)	
Inshore	Kustnära zon	Område mellan lågvattenlinjen och ut till där vågorna börjar bryta.
Inundation overwash	Överspolning	Överspolning av vatten och sediment p.g.a. högt vattenstånd.
Isobath	Djupkurva	
Jetty	Pir	Byggd i syfte att stabilisera en flodmyrning. Jmfr. <i>Pier</i> resp. <i>Groin</i> .
Kinetic energy	Rörelseenergi	
Lagoon	Lagun	Sjö eller damm som står i direkt förbindelse med havet.
Lateral	Sido-, tvär-	
Length (wave ~)	Våglängd	Horisontella avståndet mellan två intilliggande vågtoppar.
Levee	Översvämningsvall	
Littoral	Littoral	Kustnära process (relaterad till sediment).
Littoral drift	Kustnära långsgående transporterat material	Syftar på det transporterade materialet
Littoral transport	Kustnära långsgående materialtransport	Syftar på transportprocessen.
Littoral zone	Kustnära zonen	Område mellan kustlinjen och yttre brytlinjen där det förekommer sedimenttransport.
Longshore	Längs kusten	
Longshore bar	Kustparallell revel	
Longshore current	Kustparallell ström	
Low tide	Lägsta vattenstånd till följd av tidvatten	
Low tide terrace	Lågvattenplata	Strandområde som friläggs vid lågt tidvatten.
Low water	Lågvatten	
Mean sea level	Medelvattenytan	Vattenytans medellnivå över en längre tid.
Momentum	Rörelsemängd	
Monochromatic waves	Regelbundna vågor	Alla vågor har samma höjd, period och riktning.
Mud flat	Marskstrand	Gyttjig strand.
Nearshore	Kustnära	
Neap tide	Nipflod	Minimal tidvattenvariation, när månen är halvfull.
Node	Svängningsnod	Om stående vågor. Jmfr. <i>Standing wave</i> .
Nourishment (beach~)	Strandfodring	Konstgjord utläggning av sand på en strand. I begreppet ingår alla de åtgärder som behövs för att utvinna och fylla material inklusive undersökning, kontroll och tillståndsprövning. Jmfr. <i>Artificial nourishment</i> resp. <i>Beach fill</i> .

Engelska	Svenska	Kommentar
Oblique	Sned	
Offshore	Från kusten. Till havs.	
Offshore breakwater	Friliggande vågbrytare	Vågbrytare byggd nära parallellt med och ett stycke ut ifrån en strand i syfte att skapa lugna vågförhållanden och motverka erosion. Jmfr. <i>Detached breakwater</i> .
Onshore	Mot kusten	
Orbit	Partikelbana	Cirkulär eller elliptisk bana i vilken vattenpartiklarna under en våg rör sig.
Orthogonal (wave -)	Ortogonal, (våg-)	(våg)stråle. Linje vinkelrätt mot vågkammen. Jmfr. <i>Ray</i> .
Oscillatory waves	Oscillerande vågor	Vågor under vilka vattenpartiklarna rör sig i slutna cirkulära eller elliptiska banor. För dessa vågor sker ingen transport av massa utan bara av potentiell energi i vågens riktning. Jmfr. <i>Translatory waves, standing wave</i> .
Outflanking	Kringskärning	Lokal erosion vid konstruktioners ränder.
Overtopping	Överspolning	Överspolning p.g.a. vågor, själva fenomenet.
Overwash	Överspolning	Överspolning p.g.a. vågor, mängden vatten och sediment.
Parapet	Parapet	Låg mur på krönet av en konstruktion byggd i syfte att motverka överspolning.
Perched beach	Invallad strand	Strandfodring som hålls på plats genom en konstgjord vall under vattnet.
Period (wave -)	Vågperiod	Den tid det tar emellan två intilliggande vågtoppar passerar samma punkt.
Permeable	Genomtränglig	
Pervious	Genomsläpplig	
Phase	Fas	
Phase velocity	Fasastighet	Den individuella vågens hastighet. Jmfr. <i>Group velocity</i> .
Pier	Pir	Konstruktion för att lägga till med fartyg. Inte ett kustskydd. Jmfr. <i>Jetty</i> resp. <i>Groin</i> .
Pile, piling	Spont	
Plunge point	Brytpunkt	Punkt där en störtande våg träffar vattenytan framför vågen. Jmfr. <i>Plunging breaker</i> .
Plunging breaker	Störtande (brytande) våg	Typisk surf-våg
Pocket beach	Strandficka	En mindre strand omgiven på båda sidor av utskjutande kustpartier runt vilka sand inte transporteras.
Progressive (wave)	Framåtskridande (våg)	En vågrörelse där man kan följa vågornas rörelse framåt.
Profile nourishment	Profilfodring	Sanden läggs i den yttre delen av den aktiva profilen, vanligen precis utanför den yttre reveln. Även kallad <i>Shoreface nourishment</i> .
Quarry(stone)	Sprängsten	
Random	Slumpmässig	
Ray (wave -)	Stråle (våg-)	Linje vinkelrätt mot vågkammen. Jmfr. <i>Orthogonal</i> .

Engelska	Svenska	Kommentar
Rear dune ridge	Bakre dynrad	En grupp sanddyner längst ifrån havet.
Recession	Recession	Kustprofilen drar sig tillbaka kontinuerligt. Även <i>Retrogression</i> .
Recurved spit	Krumudde, strandsporre	Sandudde som böjer sig när den växer ut i vattnet.
Refraction	Refraktion	Förändring av vågens riktning p.g.a. förändrat vattendjup.
Refraction coefficient	Refraktionskoefficient	Mått på den relativa förändringen av våghöjd p.g.a. refraktion.
Remedial	Åtgärdande	
Replenish	Fylla på	
Retrogression	Retrogression	Kustprofilen drar sig tillbaka kontinuerligt. Även <i>Recession</i> .
Revetment	Släntskydd	En typ av stenskoning.
Ridge	Svallrevel	Kustparallell sandvall alldeles nära strandlinjen. Kan ibland sticka upp över vattenytan. Även <i>Swash bar</i> .
Rigid	Stel	
Rip channel	Ripströmskanal	
Rip current	Ripström	Smal, stark vattenström som rör sig vinkelrätt ut ifrån kusten.
Ripple (mark)	Vågmärke	Vågformer på botten p.g.a. strömmande vatten.
Roughness	Råhet	
Rubble	Stora stenar	
Rubble mound breakwater	Stenvågbrytare	
Runnel	Tidvattenråg	En djupare, kustparallell ränna nära kustlinjen bildad av tidvattnet.
Run-up (height)	Uppspolning(shöjd)	
Runup overwash	Vågöverspolning	
Salient	Lärevel	Lokal tillväxt på stranden i lä av en konstruktion eller naturligt skydd utan att nå ända ut till skyddet. Jmfr. <i>Cuspate spit</i> resp. <i>Tombolo</i> .
Saltation	Hoppande rörelse	Om sandkorn som hoppar fram utmed botten eller på stranden under stark vind- eller vattenrörelse.
Scarp (beach -)	Erosionshak	Brant steg eller rasbrant i strandprofilen. Jmfr. <i>Escarpment</i> .
Scour	Lokal erosion, urgröpning	
Seawall	Strandskoning	En konstruktion, släntskydd, byggd på land eller i vattenbrynet, parallellt med kusten i syfte att skilja land ifrån vatten.
Seiche	Seiche	Ett egensvängningsfenomen med en långperiodig stående våg.
Semidiurnal (tide)	Tidvatten	Med perioden c:a ett halvt dygn, dvs. två högvatten och två lågvatten per dygn.
Setdown (wave -)	Vågavsänkning	Vattenståndssänkning p.g.a. vågor.
Setdown (wind -)	Vindavsänkning	Vattenståndssänkning p.g.a. vind.
Settling	Sedimentering	

Engelska	Svenska	Kommentar
Setup (wave -)	Våguppstuvning	Vattenståndshöjning p.g.a. brytande vågor.
Setup (wind -)	Vinduppstuvning	Vattenståndshöjning p.g.a. vind som blåser mot land.
Shallow water	Grunt vatten	Där djupet är mindre än 1/25 av våglängden. Här rör sig alla vågor lika fort, oberoende av vågperioden.
Shear stress	Skjuvspänning	Spänning (kraft per ytenhet) utmed en yta. Jmfr. <i>Drag force</i> .
Shoal	Grund, bli grundare	
Shoaling	Uppgrundning	
Shoaling coefficient	Uppgrundningskoefficient	Mått på den relativa förändringen av våghöjd p.g.a. uppgrundning.
Shoreface	Botten utanför brytzone	
Shoreface nourishment	Strandfodring utanför brytzone	
Significant wave (height)	Signifikant våg(höjd)	Statistisk term som avser medelhöjden hos den högsta 1/3-delen av vågorna i en vågserie.
Siltation	Tillsandning	
Slope	Slänt(lutning)	Lutning anges vanligen som t.ex. 1:3 vilket betyder att slänten stiger 1 m vertikalt över 3 m horisontellt.
Solitary wave	Solitär våg	Våg på grunt vatten bestående endast av en vågtopp över stillvattenytan och som varken föregås eller följs av en vågdal.
Sound	Sund	
Spectrum (wave -)	Vågspektrum	Fördelning av vågornas energi på olika frekvenser och riktningar.
Spilling breaker	Spillande (brytande) våg	Våg som bryter gradvis med skummet rinnande ner för vågfronten.
Spit	Sandtunga	
Spring tide	Springflod	Maximal tidvattenvariation, då månen är full eller ny.
Squeeze (coastal -)	Kustzonsinklämning	Där avståndet mellan kustlinje och bakomliggande infrastruktur successivt minskar genom att kusten retirerar medan infrastrukturen ligger kvar.
Standing wave	Stående våg	Uppträder i slutna bassänger där vågorna svänger upp och ner i samma punkt utan att röra sig framåt. Jmfr. <i>Translatory wave</i> resp. <i>Oscillatory waves</i> . Maximal svängning i bukar och minimal svängning i noder. Jmfr. <i>Node</i> resp. <i>Antinode</i> .
Steepness (wave -)	Vågbranthet	Vågens höjd relativt dess längd.
Still water level	Stillvattennivå, lugnvattennivå	Vattenytans nivå utan inverkan av vågor.
Storm surge	Stormflod	Vinduppstuvning vid storm.
Subaerial	Över vattnet	Betyder bokstavligen 'under luften'.
Subaqueous	Under vattnet	
Submerged (breakwater)	Undervattens(vågbrytare)	Krönet ligger under medelvattenytan.
Surf	Surfvågor	Allmän beteckning på brytande vågor i bryt- eller surfzonen.

Engelska	Svenska	Kommentar
Surf beat	Vågbrottssvängning	Långperiodisk (minuter) vågrörelse i brytzone som skapas genom samverkande brytande vågor som infaller i grupper.
Surf zone	Brytzone, bränningszon	
Surge	Svall	Långperiodiska vågor med en period mellan 0.5 och 60 minuter.
Surging breaker	Svallande (brytande) våg	Våg utan egentligt vågbrott innan den sköljer upp på stranden.
Suspended load	Suspenderad transport	Mått på hur mycket sediment som är suspenderat.
Suspended transport (rate)	Suspenderad transport	Mått på hur mycket sediment som transporteras framåt.
Swash	Vågsvall	Vatten som sköljs upp på stranden när vågor bryter.
Swash bar	Svallrevel	Kustparallell sandvall alldeles nära strandlinjen. Kan ibland sticka upp över vattenytan. Även <i>Ridge</i> .
Swash mark	Svallmärke	Kant på stranden som skapats av uppspolande vågor.
Swash zone	Svallzon/uppspolningszon	Strandzon nära strandlinjen utsatt för vågsvall.
Swell (wave)	Dyning	Långperiodiska regelbundna vågor som inte längre påverkas av vinden.
Swimming pier	(Bad)brygga	
Tidal (-)	Tidvatten-	
Tidal day	Tidvattendag	Tiden det tar för månen att rotera ett varv kring jorden, c:a 24 tim och 50 min. Kallas också Mån-dygn.
Tide (astronomical -)	(astronomiskt) tidvatten	Regelbunden vattenståndsvariation p.g.a. inverkan av månen (2/3) och solen (1/3).
Tide (meteorological -)	(meteorologiskt) tidvatten	Oregelbunden vattenståndsvariation till följd av varierande vind och lufttryck.
Tombolo	Ansluten lärevel	Lärevel som växt ända ut till det skyddande objektet. Jmfr. <i>Salient</i> .
Train (wave -)	Vågtåg	Serie av vågor.
Transitional zone	Övergångsområde	Mellan djupt respektive grunt vatten. Jmfr. <i>Deep water</i> resp. <i>Shallow water</i> .
Transition wave	Uppgrundningsvåg	Våg i övergångsområdet mellan djupt och grunt vatten. Jmfr. <i>Deep water</i> resp. <i>Shallow water</i> .
Translatory wave	Translationsvåg	Där vågorna transporterar massa framåt i motsats till oscillerande vågor, jmfr. <i>Oscillatory waves</i> .
Tropical cyclone	Orkan	Tropisk storm med vindstyrkor över cirka 34 m/s. Benämns Hurricane på norra halvklotet, (Tropical) Cyclone på södra halvklotet och Typhoon i borte Asien.
Tropical storm	Tropisk storm	Allmän beteckning i tropiska områden för stormar med vindstyrkor under 34 m/s.
Trough (wave -)	Vågdal	
Tsunami	Tsunami	Flodvåg. Svallvåg från jordbävning eller jordskred till havs.
Typhoon	Orkan	Tropisk storm med vindstyrkor över cirka 34 m/s. Benämns Hurricane på norra halvklotet, (Tropical) Cyclone på södra halvklotet och Typhoon i borte Asien.

Engelska	Svenska	Kommentar
Undertow	Underström	Utåtriktad bottenström i brytzone.
Updrift	Uppströms	Om sanddrift.
Uprush	Uppspolning	
Upstream	Uppströms	Om vatten.
Velocity (wave -)	Våghastighet	För individuell våg.
Washover	Överspolning	
Washover fan	Överspolningskon	Solfjäderformad sandavlagring på landsidan av klitter.
Washover throat	Överspolningssänka	Lokal avsänkning i sanddynen genom vilken överspolning sker.
Wave-cut platform	Abrasionsflak	Hård, grund botten som 'hyvlats' ner av eroderande vågor.
Wave wall	Parapet	Låg mur på krönet av en konstruktion byggd i syfte att motverka överspolning.
Weir jetty	Försänkt pir	Pir där en bit har avsänkt krönhöjd så att sediment kan passera över till en specifik uppsamlingsyta som muddras regelbundet.
Wind setup	Vinduppstuvning	Höjning av vattenytan närmast kusten p.g.a. en pålandsvind.
Wind wave	Vindvåg	

Sammanfattning

Föreliggande artikel presenterar en engelsk-svensk-engelsk ordlista för kust-ingenjörer och -planerare med syfte att klargöra en lång rad ord och uttryck som relaterar till fysikaliska processer i kustzonen. Av utrymmesskäl återges här endast den svensk-engelska delen. En kontinuerligt uppdaterad version av denna plus den svensk-engelska versionen finns på *kustordlistan.se*.

Litteraturlista

För vidare läsning rekommenderas nedanstående litteratur:

- CEM (2002) Coastal Engineering Manual. Engineer Manual 1110-2-1100, U.S. Army Corps of Engineers, Washington, D.C. (in 6 volumes). <http://chl.erdc.usace.army.mil/cem>
- Dean, R.G., and Dalrymple, R.A. (2002) Coastal Processes, Cambridge University Press, 475 p.

Hanson, H., Rydell, B. och Andersson, M. (2006) Strandfodring – Skydd av kuster mot erosion och översvämning, Rapport Varia 562, Statens geotekniska institut (SGI), Linköping.

Johansson, L. (2003) Stranderosionsskydd: Typer – Dimensionering – Modeller, Rapport Varia 532, Statens geotekniska institut (SGI), Linköping.

Komar, P. (1976) Beach processes and sedimentation, Prentice-Hall, INC., Englewood Cliffs, New Jersey. 429 pp

Norrman J.O. (1967) Strandens och kustens morfologi och de formskapande processerna. Meddelanden från Uppsala universitets geografiska institution Ser. A Nr 228. Särtryck ur Ymer, Årsbok 1967.

Norrman, J.O., Peterson, A. och Peterson, T. (1974) Dynmorfologiska undersökningar i södra Halland, Statens Naturvårdsverk, SNV PM 500.

SPM (1984) Shore Protection Manual, 2nd Edition, 2 Vols. US Army Corps of Engineers, Coastal Engineering Res. Center, U.S. Government Printing Office, Washington, D.C.